

יוסי ריבלין

תמיד תהיה לנו פורום

(קארפּה דיאם)

נובלה קצרה על ים

כל הזכויות שמורות למחבר ©2021

ציור עטיפה: "צפון"

מאת: רותי ארבל ז"ל

עריכה לשונית: ברוך גרשטנפלד

עריכה ועימוד: ציפי הראל

כתב ווב הוצאה לאור בע"מ

דאנאקוד 128-116

נדפס בתל אביב, ישראל

תשפ"א 2021

"Navigare necesse est, vivere

non est necesse"

"ההפלגה הכרחית, החיים לא"

שטפן צווייג, "מגלן"

אומרים שעל מנת להכיר אדם היטב עליך לאכול איתו שק של מלח מן הים, לסיימו ולהתחיל לאכול איתו עוד שק של מלח.

עם הציטוט הזה, שלא ברור מקורו, תכנן כתבנו לענייני תרבות לפתוח את כתבת הרדיו האחרונה בחייו: לסקר מתוכה הפלגה בת שישה ימים במפרץ הסארוני של יוון עם שלושה סופרים בכירים ועוד סקיפר. בתום ההפלגה יעזוב את עבודתו.

הסופרים הם גבע, זוהר וגלעד, שנבחרו לאתגר ספרותי כלל עולמי, יש שיגידו ניסוי חברתי, לבחון את הים כמקור השראה לכתיבה ספרותית; סופרים מכל העולם ייצאו בו זמנית להפלגה בת שישה ימים באזורים שונים של העולם. כל אחד מהם יכתוב סיפור קצר במהלך הפלגתו. הסיפורים הטובים יכונסו באנתולוגיה של סיפורים קצרים על ים, שתופץ בכל העולם בעשרות שפות. הרווחים ינותבו למטרה סביבתית-חברתית. ויהיה גם מנצח.

יש לסירה קפיטן המכונה סקיפר. באחריותו להביא אותם למחוז חפצם שלמים ובריאם, ואליהם כאמור מצטרף עם טייפ מקצועי קטן כתבנו לענייני תרבות.

הסקיפר מתעסק בהליכי קבלת הסירה, והאחרים בינתיים מפטפטים, מגששים, מתקרבים, מזכירים נסיעה משותפת מפעם לפסטיבל ספרותי בחו"ל, השתתפות בפאנל ספרותי או באיזו הפגנה כלשהי, מחניקים זיכרון ויכוח ספרותי מר, קנאתי, מן העבר. בודקים איש את רעהו, משוחחים שיחה ספרותית קטנה, מעירים הערות קטנות זה על יצירת עבר של זה, והכתב מנסה להעלים קמטי נחיתות. הוא מעולם לא כתב שורה ספרותית אחת הגונה. הוא לא סופר. לא מתנסח כמותם, לא כריזמטי כמותם. הם הסיפור. הוא השוליים.

הריח נעים, ריח ים. מוכר לא מוכר. הוא גדל הרחק מן הים אבל הריח מחזיר אותו לתקופות רחוקות. שבת בבוקר, נוסעים לים, חוזרים שרופים, ועכשיו בפעם הראשונה יראה את הים מתוכו, מעומקו. את שמם של הסופרים הכיר ככתב מחלקת התרבות, ואולם פעם ראשונה שהוא פוגש אותם ממש מקרוב. הכתב אוחז במיקרופון כחפץ ביטחון, בהיכון לקלוט ציטוטים מעניינים מאנשי הרוח, מה שמכונה בעגה "אינסרטים". הסיפור מציע להם לנצל את הזמן, עד שהוא ישלים

את הליכי קבלת הסירה, לסור אל הסופרמרקט הסמוך למרינה ולרכוש לעצמם אספקה לששת הימים הקרובים.

שלושה סופרים וכתב רדיו אחד עורכים קניות לשישה ימי הפלגה. זו כבר סצנה מצחיקה לכתבה שיערוך על המסע, הוא חושב לעצמו באופטימיות קלה. בעל הסופרמרקט מזהה כנראה את חוסר האונים על פניהם של אנשי הרוח, ומנדב להם את רעייתו פנאיֹטה עבת הבשר וטובת הפנים, שתתלווה ותייעץ במהלך הקניות. הם מסכימים. פנאיֹטה יעילה ועניינית, מכירה את המיקום של כל מוצר ויודעת מה הולך טוב בסירה, המלצותיה טובות. על הדרך הם לומדים מילים ראשונות בשפת המקום.

הכתב מפעיל את הטייפ. מניחים בעגלת הקניות לחם, שזה פסומי, ופסטה, שזה זימריקה, ובשר, שביוונית קוראים לו קריֹאס, ועוף, שזה קוטופולו, וביצים – אבגה, ומלח, שזה אלאטי, ויין, שזה קרְסי, וכמובן אוזו. היא מייעצת לקחת גם וויסקי, ידיד נאמן לכל הפלגה. "מעולם אף אחד עוד לא התלונן שקנה יותר מדי וויסקי", היא אומרת להם באנגלית רצוצה קלות והם צוחקים ומתרצים. בקבוק של ג'יימסון מתווסף לעגלה. היא ממליצה לצרף גם שקית של קוביות קרח, פֶאגוס ביוונית, וכמובן לא לשכוח מים, שזה נְרוֹ, וכמה שיטיות של בירה לזמן הביניים.

הכתב שואל אותה באנגלית איך אומרים בירה ביוונית, ופנאיֹטה מחייכת אליו ועונה: "בירה".

היוונייה שואלת אם ירצו דגים (פסארי) וזוהר, אחד הסופרים, אומר שאין צורך, "נרים כבר מן הים". הוא הביא עימו חכה, הוא אוהב ים וחובב בישול והוא מזכיר לכתב במראהו את ארנסט המינגווי. הכתב מפזם לעצמו את השיר "היוונייה הגדולה שמחה". מצב רוחו משתפר מעט. מוסיפים ירקות ופירות (כתבנו מבקש חצילים), ואף מיני חטיפים.

בתום תהליך הרכישה העגלה מלאה עד גדותיה, ובעל הסופר מוביל את הקניות ברכבו אל הסירה. בינתיים הסקיפר סיים את הליכי קבלתה והיא לרשותם. הם מטפסים עליה בזהירות דרך כבש הסירה המכונה גֶנג-וֹי, נזהרים לא להישמט למים ולפתוח את המסע במבוכה. אחר כך החבורה מסדרת את הקניות במטבח

הסירה. עובדים בשקט, סיטואציה לא מוכרת, עדיין הם אנשים זרים בתוך קופסה צפופה צפה עם מפרשים וחבלים, אבל חשים סקרנות מהעומד להתרחש. מזג האוויר נעים, הים רגוע. אינטימיות קלה מתפשטת שם כאדוות.

הסקיפר נותן תדריך למלחיו, מלמד אותם את תורת הים והשיט על רגל אחת. קצת על חבלים, קצת על המפרשים, הוראות בטיחות, היכן חגורות ההצלה; איך משתמשים בתא השירותים; איך מפעילים את הכיריים במטבחון היאכטה; ממה יש להיזהר, על מה להקפיד. הוא מיומן מאוד, מקצוען, שקט, חייכן, מכיר את הים ועולמו על בוריו. משרה אווירה טובה מן הרגע הראשון.

הוא מביא קופסת כדורים שכתוב עליה "קוואלס". תיקחו אחד עכשיו ואולי עוד אחד יותר מאוחר. זה יעזור לכם נגד מחלת ים. הם מצייתים. אחר כך מתחלקים לתאים. הכתב מקבל את החרטום, תא משולש, נעים, עם ארונית קטנה, מדף, מיטה משולשת ומנורת קריאה קטנה שתשמש אותו לקרוא את הספר שהביא עימו. ספר סמלי, "ים המוות" של ז'ורז' אמאדו. הוא מסדר לו בנחת את בגדיו וחפציו בארונית העץ שבתא. יש עוד שני תאים בירכתיים ותא במרכז הסירה. הסקיפר מודיע שהוא יישן על הדק, למעלה, תחת כיפת השמיים. זה עוזר לו לחוש שהכל תחת שליטה.

משחררים חבלים ויוצאים לים הפתוח. האופטימיות מתפרצת לסירה, זוהר מתחיל לשיר בקול רם שיר ים של ז'אק ברל. איש לא מצטרף אליו ולא נראה שזה מביך אותו.

אתונה מתרחקת אט-אט. הפרתנון נעלם באופק. שלושה סופרים, סקיפר מיומן וכתב רדיו אחד, בשלהי הקריירה, שתפקידו לסקר את ההרפתקה. החבר'ה מציגים את עצמם: גבע, גרוש, גלעד, נשוי באושר, וזוהר, המינגווי שבחבורה, לא ברור. לא לגמרי שיתף פעולה עם השאלה הזו. הכתב אומר כמה מילים על עצמו: נשוי, אב לשלושה מירושלים. הוא לא מספר להם שהכתבה הרדיופונית תהיה עבורו לשירת הברבור.

גבע מספר שספרו האחרון, בעל יסודות אוטוביוגרפיים על אודות משפחה תימנית בישראל, זכה להצלחה עולמית. זוהר, רומן שלו שעוסק באוכל ובהנאות החיים היה לרב-מכר בישראל, וגלעד כותב ספרי מתח. ראש הממשלה נתפס יום אחד בעדשת המצלמה קורא את ספרו במהלך חופשה בגליל, וזה הפך את ספרו של גלעד להצלחה מסחררת ואת גלעד לחביב העיתונות.

"המקום החשוב ביאכטה זה הקוקפיט החשוף לים, שממנו אתה שולט על ההגה, והמפרשים – האורים והתומים של השיט. עליהם הנך מביט רוב הזמן, אותם אתה מעריץ, להם אתה הכי דואג שיהיו מתוחים, או רפויים או מצומצמים. תמיד מדויקים. אתה שולט עליהם באמצעות חבלים. למפרש אחד קוראים חלוץ, לשני ראשי. יש מנוע ליאכטה, אבל הוא הילד החורג, הרעשני. והכל מחפשים את הרוח הרואה ואינה נראית. "הבירות נשלפות, וגם היין והאוזו. הוויסקי עוד לא. הוא ממתין לרגעי ההשראה", מקליט כתב הרדיו את עצמו לרשמקולו, בעוד היאכטה מתרחקת מעדנות מהיבשה. "בניגוד לכביש, בים מותר לשתות ולשוט. לשתות ולקחת שוט ועוד שוט", ממשיך מלהג הכתב למכשירו ממנו ייפרד לתמיד בעוד כמה ימים. "לפני כל שתייה מברכים: שלא נשתה מי ים, שלא יאכלונו הדגים, וכמובן ברכת הלחיים היוונית – שנזרקת לאוויר המלוח בצעקה 'יאמאס'. זוג דולפינים מתוק שהגיח לאלפית שנייה ליד סירתנו וצלל חזרה מיד מרגש אותנו. עוד מעט יחל ריטריט הכתיבה. הסופרים מקווים שיצירתם תקלח כאיים שבזרם. הסיפורים החדשים שלהם יפרצו, ינבעו מתוכם. לפטופ אחד נשלף, גם מחברות, אנחנו אופטימיים". שריקת הרוח נשמעת ברקע ההקלטה כלגלוג קל.

הסופרים מביטים זה על זה, אבל בינתיים כלום עוד לא נובע. כלי הכתיבה נותרים כמאובנים על השולחן המרכזי בקוקפיט בינות בקבוקי השתייה, מתהפכים מעת לעת כשהסירה עושה שינויי כיוון. אבל זה יקרה, מעודד הכתב את עצמו, זה חייב לקרות, היופי הזה, השקט, האלכוהול, האיים המבצבצים, אם זה לא יזמן השראה, אז מה כן?

הכתב מדובב אותם שיספרו על מה הם מתכננים לכתוב במסע הימי. ניכר שהשאלה קצת מביכה אותם, כשאלה אינטימית על הרגלי אהבה. גבע המבושם

כבר מצטט את עגנון, שאמר שמי שמדבר לא כותב, הכתב מתעקש, הוא רוצה למלא את רשמקולו באינסרטים.

גבע מתרצה ראשון: בעיני רוחו הספרותית הוא רואה כרגע סיפור על מלח בצ'י הסוחר שמחפש את אושרו, את החיים הטובים, אצל רעיה אוקראינית. הוא עורג לרכותן, לקלותן, לזרימתן, לתחושת התודה והמחויבות לגבר הישראלי. הוא רוצה לייבא ארצה ביבוא אישי כלה מאוקראינה שתהיה רק שלו, והוא יעשה זאת ברגע שאונייתו תעגון בקייב. אבל בקייב אין ים, מפגין הכתב את בקיאותו בגיאוגרפיה, רק נהר. וגבע מיד משיב – זה חלק מהעניין, חוץ מזה שבספרות הכל מותר.

זוהר, הסופר השני, בן דמותו של ארנסט, מתנדב להיות השף של היאכטה. הכתב שואל אותו על מה הוא מתעתד לכתוב, והסופר עונה לו:

"קארפּה דיאם', כתב הורטיוס".

מה? שאל הכתב.

"חיה את היום, נצל אותו, לקט את מכמניו, אל תחשוב על מחר", אמר ופרץ בצחוק, חושף שתי שורות שיניים צהובות מניקוטין.

אבל צריך גם לכתוב, הזכיר הכתב.

הסופר, במקום לענות, מצטט לו מהזיכרון את בן דמותו בעיני הכתב: "איש זקן היה והיה דג לו לבדו בבוצית בזרם הגולף וכבר שמונים וארבעה ימים לא צד אפילו דג אחד". הכתב מתלהב מציטוט הפתיחה של "הזקן והים"¹, ומבקש ממנו שיגיד אותו שנית ל"מייק". זוהר נענה לבקשה, הצמיד פיו למיקרופון וחזר על הציטוט מתוך הספר המופתי בקול צרוד מעט.

הכתב שואל אותו האם הוא אופטימי לגבי הסיכויים לתפוס משהו בים, וזוהר עונה: "כמו שאני אופטימי לרדת מהסירה עם סיפור".

אתה לא אופטימי שתכתוב משהו? שאל הכתב קצת מופתע.

"קשה הכתיבה, וקשים ייסוריה כמוות", הוא ענה.

¹ הוצאת ידיעות אחרונות. תרגום אלון אלטרס.

שקט משתרר על הסירה.

"זו אולי הסיבה שכל סיפור טוב נגמר במוות" מפר גבע את השתיקה ומחייך.

תן דוגמה, מבקש הכתב.

"מותו של איוון איליץ", אומר זוהר.

"אנה קרנינה", זורק גלעד.

"רומיאו ויוליה", מוסיף גבע.

"אז סיפור טוב נגמר במוות", מסכם הכתב.

"או במשאלתו". מעיר זוהר.

הסקיפר מעיר ממקום עומדו מאחורי ההגה הגדול: "בים חושבים רק חיובי".

והמיקרופון האחוז ביד הכתב, נע ונד בין פיות הדוברים כמטוטלת.

"אנחנו חושבים חיובי, ובבוקר השני זוהר מפעיל את חכתו ומעלה מהים דג שמן לקול צהלתנו. הוא מתגלה כטבח די מוכשר. מענג אותנו בסביצה מעולה", ידווח הכתב לטייפ שלו. הכתיבה הספרותית, כך נראה, מתרחקת מן הסופרים כשהם אוכלים מן המעדן הימי.

גלעד, הסופר השלישי שבחבורה, נשוי בשמחה כמילותיו. מה סיפורו שואל אותו הכתב, והוא חולק עם המשתתפים חלק מהעלילה. איש שב"כ שהיה המאבטח של רבין בליל הירצחון, וחווה טראומה קשה בעקבות האירוע והאשמה שגולגלה לפתחו, מתמודד עם המשבר בעזרת ניסיון לפתוח את חיי הנישואים שלו עם רעייתו לכל חוויה אפשרית. השניים יוצאים להפלגת תענוגות שבה הם מחליטים שהכל מותר. איך זה יסתיים? זו השאלה.

תקריא לנו קטעים? שואל אותו הכתב והסופר מחייך, "ברגע שיהיה מה". זה שואב חומרים מהמציאות שלך? תוהה הכתב וגלעד עונה, "ספרות תמיד שואבת חומרים ממצאות החיים, הספרות רק אמינה קצת יותר. כתיבה תמיד קשורה לפציעה, למסמר שתקוע בכף רגלך. כאב או תשוקה או מאווה, או כאמור מוות. מי שחיו מושלמים לא כותב. הוא חי".

זוהר מוסיף אחר כך שהסיפור שיושב אצלו בראש הוא על איש הייטק שהתפטר מעבודתו, עשה אקזיט ממשפחתו, רכש לו יאכטה ישנה ועבר להתגורר בה במרינה. הוא משפץ אותה ועושה לאט-לאט את ההכנות לצאת איתה לתור אחר ימי העולם. האם ייצא לים? האם אהובתו תסכים לצאת עימו?

זוהר טרם כתב מילה, כרגע מעסיק עצמו בבישול, שתייה, שינה ושירה. "אל יקל הדבר בעיניכם", מדווח הכתב לרשמקולו. "טבח בסירה צריך קודם כל להיות מסוגל לבשל כשהכל נע זז ומשקשק כמכונת כביסה וזוהר, החתום על כמה רבי-מכר, מפנק אותנו בשקשוקה נהדרת לארוחת הבוקר, פסטות, אפונה ואורז, סלטים ואף סביצ'ה מדג טרי ומיני בשרים לצהריים. אוכל טעים ומשביע. אנחנו מודים לו".

הסיפורים המובטחים מסקרנים את הכתב. הוא מביט על הסופרים, ממתין לרגעים שתיפול עליהם המוזה, כרוח עילוי הדוחפת את הסירה קדימה. הוא רוצה לראות במו עיניו את רגע היצירה, את ההכאה המהירה על מקלדת הלפטופ או את שטף הכתיבה במחברת. זה מן הסתם בוא יבוא, אבל לעת עתה זה מתמהמה.

בכל ערב עוגנים באי אחר במפרץ הסארוני. הסקיפר מנהל את העגינה, מפעיל את שוכני הסירה, והם ממלאים את הפקודות כמלחים נאמנים. אחד על חבל שמאל, שני על חבל ימין, שלישי על העוגן ורביעי מפקח שהסירה הניגשת אל המזח לא תתחכך בשכנותיה בעת העגינה. בעל הטברנה המקומית מקביל את פניהם משפת המזח, קולט את החבלים הנזרקים אליו ומסייע בקשירת הסירה. וכתודה, את ארוחת הערב סועדים לרוב בטברנה שלו, נהנים ממטעמיה של יוון. בתום הארוחה הם שבים לסירה, מתנדנדים בשכרות אוזו נעימה המאלחשת כל כאב, לשנת הלילה. היחיד שלא לוגם מהטיפה המרה הוא הסקיפר, כפי שאמר, הוא אחראי שאיש לא ימעד למים בעת עלייתו לסירה. לכן הוא מקפיד לא לשתות. סופרים הם חברה מרתקת, מלומדת, מצחיקה וחובבת אלכוהול.

בהתחלה הסופרים עוד ניסו לכתוב, אחר כך ניכר שהים, הדגים, הנופים והאוזו דווקא הבריחו את המוזה. היופי הרים מחסום. האם יכול להיות שמההפלגה הספרותית הזו לא ייצא אף סיפור? שמשימתו האחרונה בקריירה של הכתב תיכשל? את הלילה האחרון יבלו לפי התוכנית באי היווני היפה פורוס.

לילה אחרון

הסירה הספרותית הגיעה למפרצון פלאי ושומם, כשהשמש הבוהקת עמדה בשיפולי האופק. הם הטילו עוגן ונקשרו אל הסלעים.

הסקיפר הציע לחבורה לרדת אל האי הבודד בעזרת הדינגי, סירת השירות של היאכטה, אולי להדליק מדורה, אבל הם סירבו. "הייתם פעם על אי בודד?" הוא שואל בחיוך רב-משמעות, והם מנידים את ראשם לשלילה. "נו, זאת האפשרות שלכם לבדוק אלו ספרים הייתם לוקחים אתכם לאי בודד, או לחוש לרגע כרובינזון קרוזו", אבל הם לא מתרצים. המסע מתקרב לסימו, והם טרם הצליחו להוציא תחת ידיהם משהו ראוי שנקרא ספרות. הכתב מחליט להזדהות עם מצוקת הסופרים החסומים ומחליט להישאר איתם על הסירה. אם פתאום יפלו המחסומים הוא רוצה להיות שם לתעד.

הם מדוכדכים, זוהר נראה מוטרד כאדם לפני מותו. הם מטביעים את היגון באלכוהול. הכתב מציע שהערב הוא יכין את ארוחת הערב וישחרר את זוהר "המינגווי" לכתיבה, אולי זה ישפר את מצב רוחו. הוא יכין להם מוסקה. הוא נפנה למטבח הסירה להכין את המאכל החצילי המצוין הזה, בן יוון. בעוד קולות חיתוך החצילים, הבצל והבשר המיטגן עלו ממטבח הסירה, שום קולות כתיבה לא נשמעו מהסיפון. לראשונה, כל אחד מן הסופרים הודה שיצירתו תקועה כסירה על שרטון. האלכוהול, הים והנופים היוו כנראה מפלט טוב מדי.

שתי סירות גלשו זו אחר זו מעדנות אל תוך המפרץ הבודד, ונקשרו בצמוד לסירתם כבקבוקים חבוקים. השמש שקעה לגמרי.

אחרי ארוחת הערב המעולה הסופרים הרימו ידיים וירדו שיכורים ומוכנעים לתאיהם לשנת הלילה. הסקיפר ירד ליבשה והצטרף למדורה שהודלקה שם בידי חבורת הסירה השכנה. הכתב נותר בגפו בקוקפיט הסירה. הוא שלף לראשונה את בקבוק הוויסקי, הדליק את מנורת הקריאה הסירתית, נשען לאחור, הניח רגל על רגל וקרא בספרו, מקריין מעת לעת לטייפ שלו קטעים יפים מ"ים המוות", קצת בקול נכאים, מאוכזב מהמשימה שכל הנראה כשלה, ולוגם אט-אט מהמשקה.

"מתוך 'ים המוות' של ז'ורז' אמאדו²: 'אני רוצה לספר כאן את הסיפורים המתהלכים ברציפי הנמל של באייה. הימאים הקשישים שמטליאים מפרשים, בעלי הסוּוּירו – ספינות המפרשים – השחורים, בעלי הקעקועים והפרחחים, כולם מכירים את הסיפורים ואת השירים האלה. אני שמעתי אותם בלילות של ירח מלא, ברציף השוק, בירידים, במעגנים הקטנים סביב מפרץ הנמל, ולצדן של האוניות השוודיות הענקיות בגשרים של אילי־אוס. לעם של ימאנְזָה יש רבות לספר". ואחר כך הוסיף משל עצמו: "לסופרים שלי בסירה לפחות לעת עתה אין מה לספר".

הוא מרוכז בספרו, לא נותן לקולות הסביאה של השכנים בסירה המרוחקת יותר, שהגיעו אחריהם למפרצון, להפריע לו. ואחר כך השתרר שקט. רק אדוות גלים וציקדות רחוקות נשמעו ברקע, וקולות משתתפי המדורה ביבשה נשמעו-לא נשמעו.

צליל נעים, נשי, שהיה מופנה אליו באנגלית במבטא לא מזוהה, עלה לפתע מן הסירה המרוחקת:

היי, אתה, יש לך אולי עוד וויסקי?"

הכתב שלח מבט לעבר הקול הקורא בחשכה וענה:

"כן, בואי". הוא לא זיהה את המבטא.

² הוצאת זמורה-ביתן. תרגום אראלה לרר.

היא טיפסה מעבר לגדר סירתה, עברה לסירה שחצצה בינם והגיעה עד אליו. הוא קם והושיט לה יד, היא אחזה אותה ברכות ובתוך דקה התיישבה לצידו במכנסי בד צבעוני וחולצה מרושלת קלות, מסבירה קצת במבוכה מתוקה שאזל הוויסקי אצלם בסירה. מחר היא תקנה עוד וויסקי, אמרה.

נערה זרה בת ארבעים ומשהו, חשב לעצמו הכתב. היא צעירה ממנו. גם באור המעומעם שהיה שם, אור הירח המלא ומנורת השולחן הסירתית יכול היה לראות את עיניה היפות ואת פניה המשובבות והמבוסמות קמעה. הוא הביא כוס זכוכית ממתבח הסירה ומזג לה וויסקי. פאגוס? שאל אותה. היא לא הבינה את שאלתו. הוא מסביר לה באנגלית שפאגוס זה קרח בשפה היוונית. משהו הוא עוד זוכר מפנאיטה, היוונייה השמחה מתחילת ההפלגה, שנראית לפתע רחוקה. היא מבקשת בלי קרח.

השיקו את כוסותיהם. הוא לימד אותה את מילת הברכה היוונית שלפני השתייה - "יאמאס", והיא חזרה על המילה במבטא מתוק וצחוקה מילא את הקוקפיט. הם הביטו בעיניים ולגמו. זה עוד לפני שידע את שמה. הים היה שחור, המפרץ היה שקט והוויסקי מצוין, אף שאמרה שהוויסקי העדיף עליה נקרא ג'ים בים.

שוחחו ולגמו. ופתאום הם גילו שהשיחה ביניהם קולחת כמי חיים, ונסבה בעיקר על ספרות וסרטים. היא סיפרה על הספר שהביאה עמה למסע הימי שלה, "האודיסאה", והוא סיפר על "ים המוות". היא אמרה שהיא אוהבת את הסרט "קזבלנקה", והכתב אמר שאהב מאוד את הסרט "תלמה ולואיז".

רגע לפני שעמדה לשוב לסירתה הציגה את שמה, קוראים לה ג'ולייט. היא נשואה, אם לשני ילדים. היא הייתה מבוסמת ונאה. הכתב הציע ללוות אותה, שזה אומר בעצם מרחק קצרצר בן סירה אחת החוצצת בין סירותיהם, והיא צחקה ואמרה שאין צורך, היא תסתדר, אף ששיעור האלכוהול בדמה היה גבוה יחסית. גם שלו.

אבל היא לא הסתדרה. ג'ולייט החלה לעבור מעבר לגדר הסירה אל הסירה הצמודה. רגע לפני שעברה אל הסירה שלה עשתה צעד לא זהיר ונפלה למים. עד שהתעשת כדי לסייע לה, חבריה לסירה סייעו לה ומשו אותה החוצה. צחוקה

המתגלגל מילא את המפרץ החשוך. הכתב חש כרומיאו המביט על ג'ולייט מהמרפסת של ורונה. היה זה רגע חד-פעמי עבורו.

הוא פנה לתאו לישון, במחשבה נעימה שאם נערה בת ארבעים ומשהו עוד מוכנה להסתכן בליפול למים כדי ללגום איתו כוסית משקה, אז עוד לא כלו כל הקיצין. הייתה לו תחושה נערית שלא חש שנים ואת משמעותה לא ידע. היה לו ברור משום מה שלעולם יותר לא יפגוש את ג'ולייט. בבוקר מוקדם הם עוזבים לאי הקרוב פורוס, וג'ולייט תיוותר כזיכרון מתוק לרגע ואולי, טוב שכך.

צלילי נחירות הסופרים התערבבו באוושת הגלים וסיפרו סיפור שלא ייכתב.

למחרת, בשעת בוקר מוקדמת, הם הרימו עוגן ועזבו את המפרץ הבודד הלקוח כמתוך חלום נעים. רגע לפני שהתרחקו עוד הביט כתבנו על סירתה של ג'ולייט הנמה עדיין את שנתה, וחשב על הנערה בת הארבעים ומשהו שבלילה ריגשה אותו לרגע מבלי משים.

אחרי כשעתיים, אולי שלוש – זמן ים קצת שונה מהחיים עצמם – הם עגנו באי פורוס. היה מעונן. החבורה התיישרה בקוקפיט הסירה וסעדה את ליבה בארוחת בוקר טעימה שהכין זוהר, לגמה אוזו – על הסירה שותים אלכוהול גם לארוחת בוקר. בתום הארוחה הדיחו את כלי האוכל. הסקיפר אמר שיש להם יום חופשי, וכל אחד יכול לעשות מה שבא לו. הכתב אמר שמתחשק לו לשכור לעצמו אופנוע ולצאת לטייל ברחבי האי. איש מהסופרים לא רצה להצטרף. הם יפנו לאחד מבתי הקפה היפים שבמרינה, ושם יעשו כנראה טקס אשכבה עצוב לניסיונם להוציא משהו ראוי תחת ידם הספרותית.

כתבנו ירד מהסירה והחל לפסוע לאורך שדרת החנויות שמול המרינה לחפש את החנות להשכרת אופנועים. בכל אי יש לפחות אחת כזו.

ואז הוא ראה אותה. היא באה מולו בג'ינס וטריקו לבנה וסנדלי אצבע שחשפו אצבעות רגליים ענוגות. ג'ולייט. הנערה הזרה בת הארבעים מליל אמש. היא הדיפה רעננות בוקר וחיוך מתוק.

"בא לך לבוא איתי לטיול על אופנוע?" הציע לה ללא כל הקדמה. היא הנהנה בראשה.

בתמונה הבאה השניים יושבים על אופנוע, תחושת חופש אלוהי משתלטת על שניהם. כתבנו נוהג, ג'ולייט יושבת מאחוריו, שיערה מתבדר ברוח מכוונת אותו בעזרת מפה וירטואלית של גוגל. הכתב חש לרגע את גופה בגבו וזה נעם לו, הוא אומר לה זאת. היא צוחקת ואומרת לו שהוא חסר תקנה. גשם אביבי החל לטפטף עליהם והם עצרו בטברנה הררית אחת ללגום משהו עד שייפסק הגשם. הכתב הזמין בירה והיא ג'ין טוניק. לפתע היא לא הייתה זרה. הוא חש שהם כמו זוג מגלגול קודם. רק היא הייתה שם. אינטימיות נעימה ולא מתוכננת פשטה ביניהם. הגשם פסק, והם עלו שוב על האופנוע לעבר נקודה בפסגת ההר שנקראת מקדש פוסידון. הכתב חש שהיא נצמדה לגבו קצת יותר, או שמא דמיון זאת. בשלב מסוים היא ביקשה שיעצור רגע. הוא עצר והם הביטו על הנוף. היא שלפה מתיקה בקבוק וויסקי שרכשה זמן קצר קודם לכן באי, פתחה אותו אמרה "יאמאס", במבטא מתוק, מילה שלמדה רק אמש, ולגמה ישר מהבקבוק ואז הגישה לו. הוא לגם ממנו. שפתיהם נפגשו על פיית הבקבוק.

אחרי כשלושת רבעי שעה של רכיבה נעימה הם הגיעו לפסגת ההר – למקדש פוסידון, והסתובבו בין השרידים הארכיאולוגיים. ג'ולייט סיפרה לו שפוסידון הוא אל הים במיתולוגיה היוונית, שבמקום הזה היו יורדי הים מקריבים זבחים בטרם ירידתם לים כדי שהאל יגן עליהם מזעמו של הים. הם לגמו שוב מהוויסקי הישר מהבקבוק. השעות היו כשניות אחדות. טיפסו שוב על האופנוע.

בנקודה הבאה שבה עצרו ללגימה, בסמוך למצוק שהשקיף למרינה, כבר חש כבסיפור יפה. הוא אמר לה זאת. ג'ולייט הסמיקה ויפיייה בלט על רקע הנוף הפראי.

"תמיד תהיה לנו פורוס", אמרה לו, והוא צחק בקול למשמע משחק המילים השנון מתוך הסרט האהוב עליה.

"קאָרפּה דיאַם", הוא מלמל חזרה את הביטוי שלמד לפני ימים אחדים מזוהר.

הייתה שעת בין ערביים. הם עמדו לקראת חזרה. הגשם התחדש קלות. הוא לא רצה שייגמר. בעוד כמה שעות סירתה תעזוב לאתונה ומשם היא תמריא לבעלה, ילדיה ועבודתה. גם הוא ישוב אל היום הראשון באחרית חייו. יותר לא ייפגשו עוד לעולם, כנראה.

התיישבו על ספסל עץ ישן שהוצב שם. תורני הסירות במרינה חצצו בינם לשמש השוקעת כתפוז דם בשיפולי האופק. בתוך ניצבה תהום.

לגמו מהוויסקי. קול נשמע, ואולי הוא רק דמיין אותו: "נשק אותי, נשק אותי כאילו זו הפעם האחרונה". הם התנשקו ארוכות. הכתב ליטף את עור גופה תחת חולצתה, מגשש אל שדיה. היה שם רגע של קסם שעבורו כנראה נברא העולם. הוא קרא לה ג'ול.

הם הביטו זה על זה בעיניים, הם עלו בפעם האחרונה על האופנוע, ג'ולייט נצמדה אליו בחוזקה, ידיה נכרכו סביב בטנו. הכתב האיץ במהירות מטורפת אל עבר שפת המצוק.

הם עפו עם האופנוע מעל התהום הפעורה.

אחרית דבר

אהבת הים ותרבות יוון (וכמובן אחותה הקטנה, קפריסין), הביאה אותי אל הסקיפריות, אמנות ניהוג הסירה. זה העמיק את אהבתי לים להפלגות ארוכות ורטובות, לרוב נטולות יעד,

ו..אלכוהול. בכמה הפלגות שכאלו תהו עמיתיי להפלגה האם כל היופי הזה ותחושת החופש, בעת הפלגה בים הפתוח, מעירים את המוזה ותשוקת הכתיבה. הבטחתי לבדוק זאת ולנסות לכתוב סיפור שנולד בים. אז בעוד שעל שלושת הסופרים שקראתם עליהם לעיל, לא נחה רוח הכתיבה, לי דווקא זה כן קרה, וכך נולד הסיפור. הוא בצבץ לראשונה כפרק ברומן פרי עטי שנמצא בכתובים (עתיד לראות אור, בלא נדר, בתחילת הסתיו) ואולם נשר במהלך העריכה הראשונית שלו, (תודה לניצן) והיה ל"תמיד תהיה לנו פורוס (קארפה דיאם)". הסיפור עתיד גם לראות אור באנתולוגיה של סיפורי ים באביב 2022 בהוצאת "כתב".

תודה למשה מנשהוף, מו"ל ההוצאה, ואוהב ים בעצמו, שנסחף בזרם הרעיון. בינתיים החלטנו להוציאו כ"סינגל" לקראת "אריך הנגן"; לעורכים ברוך וציפי. תודה לדבורה נגבי על הערותיה המחכימות. לחבריי להפלגות ובראשם המאסטר-סקיפר תומר אלעד, שלימד אותי רבות על הים ותורת הפלגות ובעיקר עודד ותמך לא לוותר במהלך קורס הסקיפרים הלא פשוט, דמותו שורה בסיפור. ותודה לים.

אהבתם? נהניתם?

הנכם מוזמנים להעביר דמי הנאה – כאוות נפשכם לביט: 050-5552371 תודה יוסי.

אמיתות כלליות על ים

1. ים שקט לעולם לא יהפוך ימאים למנסים.
2. גלים הם דרכו של הים להפגין שרירים.
3. עוד לא נולד הגאון שהמציא מפרשית שיודעת להפליג מול הרוח.
4. תמיד הרוח תגיע מהכיוון אליו אתה רוצה להפליג.
5. את כיוון הרוח לא ניתן לשנות. את כיוון המפרשים, כן.
6. הרוח, הינה דלק חינם הניתן על ידי הטבע.
7. לא משנה כמה הים גדול, לעיתים סירות מתנגשות.
8. בעלי מחלת ים חוששים תחילה שהסירה תטבע, בהמשך מייחלים לכך.
9. בעל יאכטה מאושר פעמיים בחייו: ברכישתה ובמכירתה.
10. הכי בטוח לסירה לעגון בנמל. אך לא לשם כך היא נועדה.

